

V.

1944

Úgy teszünk, mint aki még lesve
Életet, indulást várhat.
Útjaink előlünk szállnak.
Nagy sír a menny, s alvadt vér az este.

Angyalunk elakadt valahol
Régóta, nagyon és messze.
Mint mi, már ő is tán veszve.
Romok közt rekedt rémület csahol.

Vera, 1944 január hónapjában

A SZÁZ SÖTÉTBEN

Meddig még ez a kín, meddig még a csaló
Fél hittel magának reményt hazudó harc?
Mért csallak, Istenem? Istenem, mért csalsz?
Nincs vigasztaló.

Mint megláncolt kuvasz az iszonyú holdra,
Bennem a száz sötét vonít s incelegnek
Sebeimmél árnyak. Már nem szeretlek.
Vagy szívem holtja.

Túl fölséges voltál, túl véres, túl örök.
Sose merengtem el, mosolyogva úgy rád,
Mint kedvesem lábára. Voltál csak bús vád,
Sose víg kölyök.

Nem számon kérek én, csak a száz sötétben
Sebeimmél árnyak incelegnek, s vallok.
Meztelen lettem, mint a törött kardok.
Tán ezért éltem?

Vera, 1944. január

VÉGSZÓ

Mint kit meg vizes kötéllel vernek,
Úgy sajogtat, s nem is néha,
Vad élet, mit már régóta élek;
Senkivel sorsot mégse cserélek,
Fájás elől fut, ki léha,
Seb s öröm, én egyé szeretlek.

Száz üdvösséggel fölérő sírás,
Vágyak, élő húsban kések,
Sebek, kik létem mély, néma kútja;
Távolba vagy közelt néztek,
Éveim rendje duzzadva zúgja,
Hogy bús lehet dús, s hogy élni láz.

Te is, édes fájóm, borús angyal,
Mint te, ki üdv? s mint te, ki fáj?
Van seb, van gyönyör, hol te nem lakol?
De hová élő szem le nem hatol,
Hol koldus mindenki s király,
Ott arcod örök arany hajnal.

Babinspotok—Zbjeg, 1944. február

PARTIZÁN HADIKÓRHÁZ NO. 9.

Hallgatag fák árnya alszik puha havon.
Csomagol már a tél. Itt-ott völgyben, hegyen
Meztelen hever már víg szűz, barna tavasz.
Panasz csak az ember. Kékbe nyílt ég alatt,
Hol fák árnya alszik maradt fényes havon,
Házak füstoszlopok, s ki él, az meglakol,
A halál lett isten, s élni alig szabad.

Hallgatag fák árnya, s vér hallgat a havon,
Vadon ez itt, néma, csak karom kiabál,
Szabály ellen vágyva, ölelésre fájva
S árva, csak én hallom. S néha süket éjen,
Ha kint a fák állnak keményen hallgatag,
És sor ökrös szekér hoz roncsolt ifjakat,
Rossz látomásként áll elém önszemélyem.

Hallgatag fák között ha vérük kicsordul,
Kordun, Lika, Boszna — itt van, kiért, miért,
A célt, tömör testét, tapintja mind a kéz...
Jaj, és — élek? Élnek-e még, kikért fáj karom?
Ős, erős fák között hazátlan szél vagyok,
Egész nagyvilágé s világtól elhagyott,
Fantom nyelven süvölt fantom népnek dalom.

Zbjeg, 1944. március 15.

LESZ

Lesz az ég megint egyszer kék,
Lesz szívem megint egyszer bátor,
Búm száz súlya illó lepkék,
S lelkelem csendes, mint láthatáron
Báránylehő. Lesz csak emlék,
Hogy félek, s látni fogom, látom,
Mit soha csak nem is sejték:
Nem volt hajótörés magányom,
S hol vergődöm, a vágyvert zátony
Csak óvó fészkek, s az esték
— Süket, süket, hideg esték!
Mikor lakatolt szótól számon
Vérem buggyan —, ó, ez esték
Fátyol voltak csak, rejtő fátyol,
S hív, itt áll, szűz meztelen álom,
S kik egymást keresték, lesték,
Csendbe forrunk üdvözült nászon.

Zbfeg, 1944. április

ÚJRA EGY NAPNYI ÉLET ...

Újra egy napnyi élet útra kelt.
Mögém múltott, omlott sötétbe,
S mint friss halott körül a csend,
Döbbenő fák közt óriást lépve,
A kemény este szemembe vert,
S elhült lelkem sírva kérdi:
Újra egy napnyi élet útra kelt?

Borzongok, bőröm a halált érzi.
Bennem a csüggedt élet hátranéz,
S mit nem értett, most se érti.
Fák közt a csend már sűrű, mint a méz,
Fent fényét ős csillag vérzi,
S néma a vágy, nem moccan a zár.
Borzongok, bőröm a halált érzi,

S mi valaha fájt, örökre fáj.

Zbjeg, 1944. épr.

GYERMEKSÉG SIRATÁSA

Hogy buzgott a könny, hogy tudtam sírni bátran!
Hívón, hívón és mindig fennhanggal,
S ha árva voltam, mint Jézus a halálban,
Kiáltottam, mert vártam: meghallja majd angyal,
S mert hall, meghallgat. Ó, hangban varázs van,
Írt adat, öleltet, késlelőt sarkall.
Gyermek sír, mert remél. S hogy sírtál, hívtál bátran!

S ma hallgatok. Száraz szem s lát hideg éjbe,
Dermedt, nyárs bennem bánat, vág, iszony.
Agg lett a szó, s ha mégis kiálna égre,
Fent csillagok öntelt fénytánca foly.
Kőből minden isten, s átfogott térde
Nem rezzen. Mindig magadban iszol.
Lehullt, zuhant a remény rémülten az éjbe.

Radatovići, 1944. szeptember

HAJTOM ÖLEDBE

Hajtom öledbe őszülő fejem.
A gyermek nem halt meg, oltalmat keres,
Bár rég tudom, hogy nincsen menhelyem,
S hogy nem terem vén, mély sebekre fű.
A gyermek tovább él. Te száznevű,
Húg, anya, nap, csend, csillag — Te szeress,
S bár rég tudom, hogy nincsen menhelyem,
S hogy nem terem vén, mély sebekre fű,
A tudás daróc, de szemed selyem,
S a gyermek nem hal meg, csended nedű.
Szomjam, mely el-elbarangolni kerget,
Ős vad erdőkből verve, sebezve,
Szomjam híz hozzád vissza. Eresszed,
Ereszd őszülő fejem öledbe.
A gyermek néz rád, oltalmat keres.
Ki szeret, annak Istennek kell lenni,
S a levél, mely zörgő falombról hull
Remegve, tétován, fázva — erősebb nálam.
Hiába, ha már nem szeretsz szeretni,
A könny nem kér, véresen kicsordul.
Hajtom öledbe őszülő fejem.

Radatovići, 1944. október 3.

1944. SZEPTEMBER 7.

Lobban öröm, hegy-völgy ma hadaknak elébe kigyullad,
Zeng a harang, milliók vert szíve zúg diadalt!
Győzni be szép! mámorban nyúl ki ezernyi ezer kar,
Évekig ért türelem, vágynak az óra ma év.
Csillag, ötágú, üdv! Volt tömlöc-vágy, ma vihar vagy,
Úr urakon, sujtó fény, lehe lánc-letörő!
Vélnéd, vad csata dúl, tör térbe a szívbeli lárma,
Puska ropog, bombák! szűk az örömmek a föld.
Árva fi, típrott, évekig állta a birkot a szörnnyel,
S száz csoda! nem mese! győz s nyer fölséges arát.
Győz az igazság! s ujjong újra a gyermek a népben,
Nagy szavak, áldott méz, édes az íze megint.
Még nem volt álom soha szebb, mint szép a való ma,
Térden a hóhér, s áll, tart pallost az elítélt.
Hát te, te, szívem, öreg kuvasz, ős búd láncja kötötten,
Fájdulsz, híz súly, állsz elfacsarodva . . . Miért?
Írva vagyon Lázárról: . . . „S felkele s jára.” Ma én is,
Holtjaiból ki felállt, néppel együtt vagyok egy,
Egy — s mégis külön. Ó, fény, fény, szabad élet,
[arany nap,

Sajgóbban, mint én, volt-e, ki fájt, epedett?
„S felkele s jára . . .” de Lázár én, állok s a halálba
Hátratekint a szemem. Már oda nem hat e fény!
Mint a sötét földet beborítja a zöld, ha tavasz van,
Mártír csontoktól sírva fehér az az éj.
Csillag, ötágú, üdv! De irigye vagyok ma magamnak,
Hátratekint a szemem. Moccanj, nagy temető!
Nem moccan soha már, s én élek. Jaj, ti halottak!
Milliók nem tudják meg soha: múlt a pokol.
Én élek, de azok . . . ma s örökre őrzik a rémet:
Víg sintér vgyorát. Így tört éjbe szemük.

Radatovići—Lešće, 1944. szept.—dec. 15.

TUDOD, MILYEN...

Tudod, milyen, ha régi lelked fáj?
Fázol, s kavargós őszi nyirkos ködben
Csikordul, hallod, messze öreg zár.
Számolod éveid, maholnap ötven.
Mint a vak, ki tétován botorkál
S nem lel utat — nincs út, mely te utad.
Ó, végtelen, hol akár börtönben,
A láb mozoghat, s nem jut ki, tovább.
Az élet, mint egy sóhaj, el nem röppen,
De mint bilincs, egyre mélyebbre vág
Húsba. S nem oltják szomjad száz kutak,
S hasztalan, hogy vártál szép csodára:
Csak remények halnak, nem hal a vágy.
Halsz, temetsz egyre: ez élet ára,
S nem tud meghalni halottad egy se:
Látogatja embert száz régi lelke.
Tudod, milyen, ha régi lelked fáj?

Lešće, 1944. december 19.

NE HIGGY, CSAK MESÉKNEK

Rád bárki néz most, összetéveszt könnyen.
Mi ez? Fehér színt hint hajad közé,
Rajzol rád ráncot és, fáradt jel döbben
Ajkad mézes sarkán — s elbújt hátad mögé.

A pajkos kópé! s les huncutul engem,
Les téged — lám, mint őszülő, no lám,
Olyan vagy. Mint a sok más furcsa ember,
Olyan vagy. Ám látok én. Kicsi lány,

Riadt én lelkem, szűzszemű szép őzem,
Csak el ne hidd, játék ez, csak csalás!
Szemembe nézz, simulj hozzám erősen,
S nevetve hull a tréfás rossz varázs.

Hazugság minden, s ne higgy, csak meséknék,
Hajad mámor, sötétebb, mint szemem.
Őrzök gyermeklányt biztos öröklétnék,
Csillag, mesém, túlélő életem.

1944

HEGETLEN PIROS SEBEKKEL

A nappalok mind süketebbek,
S órák közt, mint idegen városban
Hontalan lebzselő, kószálok.
Ám éjjel eljönnek hozzám legjobbjaim,
Öreg fájdalmak, elvérzett vágyak, cudarul csúfolt,
[vert remények,

Meg sose holt holtak,
Már csak lassan, de még egyre sokasodó halk,
Kitudott, érdemes társaság.
Csupa ismerős. Legtitkosabb gyökerük ize számban,
Hogy volna másképp! szivemből nőttek,
S benne is temetődtek,
S a sírban, csak a sírban nincs felejtés.
Kísértetnek mért mondják a halottat?
Kísért az élet, s csak az élet kísért
Felejtéssel.

A lárma s bárgyú feledés vértelen árnya fölött
Nem feledő feledettek, sose holt holtjaim
Szép, hegetlen piros sebeikkel örök virágzón,
Ősi kert susogó cédrusai, ők állnak.

SZERETTÉL

Szerettél. Telt ezer dús óra zengi:
Szeretni jó, könnyű, áldott öröm.
De sors is, mit többé ki nem töröl
Évek nyers mancsa, és isten se, senki.

Szerettél. Szádból csókos szám üzen ki,
Titkunktól rózsás rajtad kis köröm,
Pórus pórussal postákat közöl.
Két test határát át kóstolt fény lengi.

Szeretsz-e még? S mert kérdem, jaj, tudom,
Múlttá lehet múlt, és marad halál csak,
Férgek, rohadt szenny, romlás lakta rom.

S mint kis vad farkasfalka ért utol,
Sikoltva rémült vén karomba zárlak:
Halál! — S ő lassan, untan bandukol.

Vetiko Lešće, 1945. jan. 2—4.

ÉLETBE BETÉVEDŐ CSEND

Betévedt csendé a dal, hogyha dal.
Az élet csupa cél, hazug, szaval,
Csend, havas csúcs, céltalan a halál.

Van vándor, kitől nem tágít a táj.
Gyógyíthatatlan égbolt fölötte,
Nem nevet rá út, ködből megy ködbe.

Vón ezer karja, csak éhes a vágy,
S céltalan, mint célok s a balgaság.
S kit megölelsz, át azt se öleled.

Vádolnod nincs kit. Aki él, temet.
Halál illette, céltalan a dal,
S csenddé fáj, mint dúló csaták s magam.

Veliko Lešće, 1945 febr. elején

ELÉRHETETLEN

Megin útra — mindig újra útra.
Életünk, mint száműzött csillagok,
És dacosan és mégis úgy ragyog,
Kicsapott pályán vágyban elzúgva,
Hogy túlvilágot szabálysalakot.

Törvénye önkény, s rendje nem a rend,
Nincsen keret, hová beleférne,
Mint vadgalamb, ha vijjog a vércse,
Száll előre, mit ölelne: a csend.
Vakon ég el önpazarló fénybe

Éhes vágytól vágyba visszavert.

Veliko Lešće, 1945. március 14.

MINT TAVASSZAL FÁK LEVELE...

Mint tavasszal fák levele
Zöld nedvvel,
Sarkamtól fölig megteltem
Sűrű fájdalommal.
Halottaím, hogy egyre ne számoljam,
Romok közt árva oszlop egymagamban,
Csontvérhús pellengér,
Csók kellene, mely magam elől rejt el,
Csók, ezer csók, mely befonna, mint meleg fény,
Benőne
Millió rám forradó ajkforróság.

Ó, csók! ó, csók! nincs, mit nem csóktól kaptam.
Csók óta tudom ajkammal az ajkam.
Szemem se volt, míg be nem hunyatta
Ajakos szeme Egyetlennek, Jómnak.
Csók csókolta egészé, aki voltam csonka,
S most, mint ezer torokból bőgő csorda
Sivatagban,
Hallom ezer önlelkem,
Ezer a szomjan szomjtól reszkető testem
E hórühorgas árva sötét egyben.

S emlékszem. Mintha emlékeznék
A csókra, mely anyámban létre fakasztott,
Melybe évezrek rejtették
Melegét ősök hajtott testének,

Ezeregy anyáim pelyhes forró ölének —
Csókok fakasztotta csók fakasztott,
Seregnyi ajak ízét rejtő ének —
A nap is nem csókolja a földet?
S az ég csendje nem a csókváró tetem?
S mert emlékszik csontom, vérem a rendre,
Fázik a húsom, fázik ma kezem,
Mind a tíz ujjam fázik meztelen,
S didereg mind a szál hajam — mert szavam
És testemnek ami pórusa van, az csók,
Csóktalan csók — sajgó száj,
Éheztetett árva ajak,
S a szemem két nagy tépett seb,
Feltépvé sötéten kérdi: hol a csók?
Kéken vagy sötéten minden szem kérdi,
Mert minden fázik csóktalan élni,
Mindenki bennem, énbennem fázik.

Csóktakarót hív a lehelet,
S a kő is, a dermedt, olvadni akar,
Bennem a teremtés fázik.
Minden zavar, s az erdei avar,
Mit vihar kavarr, s a nyögő fák
S a patak csókról zúg, csókot kerget,
S maguk a vad hadak
Csak keresett, elmaradt csókért lázadók,
S tengeren a nagy bábélahajók
Száznyelvű utasát mind csók küldte,
Mind csókot visz tovább, mind csókért megy,
Csókért rossz, csókért jó, csókért sír,
S minden sír csókok sírja.

Mint tavasszal fák levele
Zöld nedvvel,
Sarkamtól fölig megteltem
Sűrű fájdalommal.

Halottaim énbennem dideregnek,
S csók kellene, csókok, amik elrejtnek,
Csók, ezer csók, mely befonna, mint meleg fény,
Apa, hóg, anya, testvér
Helyett csók,
Millió rám forradó ajkforróság.
Csókba haljak, csók, csókkal betakart testté,
Testévé visszaváltott, testté szabadult lélek.

Zdgráb, 1945. október 4.

TAVASZI SZÉL

Tudod, milyen az? Angyalom, segíts, kérne a vén kamasz.
Szólni szeretnék. Kimondani. Feltépni,
Mint sötét függönyt, éjeim álmatlan csendjét
S nappali álmok csapdás, százhurkú szövevényét.
De bandita áldozat mellén, rajtam némaság térdel.
Nincs menekvés. Kiáltni fél a kiáltás, és nyár

[múlik, ősz, tél,

S most megint tavasz — ó, szél, tavaszi szél!
Kérem magamtól: mondd, mit akarsz?
Mit akarhatnék, hisz áldva-verve fölig telt
Élet az enyém. Több nem fér bele. Rend kell csak, rend!
S bár nincs az a csend, mely nekem már nem hangos,
Túl hangos — futok előle és a zaj meg sehol nem
Oly vad, hogy nem olvad átfájva rajta a csend.
S mint lantos, régmúltak vak lantosa,
Kinek elomlik múlt, jelen s leendő határa,
Minden határ, s kit meg nem csal már halál,
S más látszat se — ajkam parazsát süstörgőn
Oltaná dal, s micsoda dal! — S bandita
Áldozat mellén, rajtam vas némaság
Vas térde. Bárcsak volnék, s bár volnék
Régmúlt lantos! De inyemben a tavasz,
Mint ízes falat, s látó szememben milljó
Világú ember városai aszúért nyúló
Tornyaival. Part vagyok én, s ami hullám,
Az engem csapkod, s minden hullám,
S én ütemükre rengok. Semmit meg nem tartok.
S ki tarthat engem? Szólni szeretnék.
Kimondani. Sötét szemem szemedbe tenni,
És sírni, hogy szemed nem az én szemem,
De látom: ahány szem, annyi varázs és simogatások.

Ó, átok! Angyalom, hát nincs rend, láz van csak, tavasz,
Csak hullámok? Csak tótágast álló isten, s neve
[Összevissza?

S én? Én sem vagyok én? Én nem vagyok én,
S ki vall, hamisan vall. Csak hallgatva igaz
Az igaz, ó, jaj, ellhallgatva mindent s magamat.
Szeretlek, mint rab szabadulást s halál az életet
S fuldokló a büszke hidat. S tán nem is szeretlek,
Tán senki és senkit se szeret, csak tavaszi szél, tavaszt.
Tudod, milyen az? Angyalom, szeress ősz fejű kamaszt.

Zágráb, 1946. február 7.

EZ AZ AZ ÓRA

Este és csend, mint papíron kezed árnyéka
Csendes. Kettő híján ötven évtől nehéz
Homlokot tart tenyered. Nyirkos béka
Hidegével lepelt meg s ül békés közönnyel
Borzongatva bőröd nyakcsigolyádon...
Kicsoda? Fáradtság? Vágyaid hullája? Vénség?
Hogy hívják? Mit bánod! Kint tavasz,
S míg élettől forrongó földeken sarjadzik,
Érik a vetés, kettő híján ötven évtől nehéz
Szivedből rád néz szúrva a kérdés: minek?
Minek? Minek? Minek? Minek?
Volt apád s volt anyád, s nincsenek,
Ha rájuk gondolsz, kést láatsz fenni, bunkót láatsz,
Röhejt, vérest, és sikolyt hallsz, élest...
Volt apád s volt anyád, s nincsenek.
Volt testvéred, három, soha már hangjuk
Nevedet nem mondja. Holtak csendjétől
Csendes a csened. Dermedt szivedből
Szúr rád a kérdés: minek? minek? minek?
S immár feleled kékülő szájjal: minek?
Volt egy asszony, több mint halál s élet,
Föld volt a föld, mert ő állt rajta,
S rossz szíved jókat, új eget dobogott,
Mert ő akarta s adta, neked ő adta
A fény zengését, mert a hangja szólt,
A mézes álmot, vihar-dacost, a válla,
A válla, hogyha fejednek volt párna,

S most árva vagy, csak most, most vagy árva,
Holtak árvája, élő tékozlója . . .
Most jó már. Csend lett, mely nem fér szegény szóba,
Este lett, csend, mint papíron kezéd árnyéka
Csendes. Úgy fáj, hogy már túlnő rajtad
S hallgat minden, mint kő a kőben. Ez az az óra.
De fel se vesz, útszélien felejt tán már a halál is.

Zágráb, 1946. április 4.

MINT MIKOR...

Mint mikor kezéről rabnak
Álmában lehull a bilincs,
S zord ajtók, csikorgó kilincs
Csak alvó mása, csak csalnak,

Várom, lesz, hogy semmi se fáj,
Szép kezek fogják kezemet,
S dühödt halál, ki ölbe vett,
Kiderül, álarc volt csupán,

Fiatal anyám öle volt,
Szép, forró száj, vidám fogak.
Én hittem el gyilkosokat?
Mese, vad mese, hol nem volt,

Rőt holdban, bizony így és úgy...
De tudom, rémszó, babona
A gáz s az SS katona,
Ki vén zsidók képébe rüg.

S nem is értem, hogy hihettem,
Hogy van oly árva ég alatt,
Kinek semmije se marad,
Szem csak száraz rémületben.

Gonosz mese, örült dajka,
Majd hazajön s rászól anyám,
S ő mond mesét — s lebben határ,
S nevet hajnal szófogadva.

Lehet minden, csak nem, mi van.
Majd, majd kiderül a csalás,
Most... most... lám, láz volt, csak varázs.
Anyám, mért vársz s nem költesz fel?

Túl rég sír fiad álmaiban.

Zágráb, 1946. febr.

MEZTELEN

S mert a halál nem ott kezdődik,
Ahol az élet véget ér,
Halál és élet kergetőzik,
Közös játék, közös kenyér.

Minden falat falat halál is,
S hol csók csattan, halál leseng;
Kicsit halál legforróbb száj is,
Hol dal kél, vég már benne zeng.

Halálok dús tenyésztő ágya,
Ó, élet, halni nem szűnő
Víg halhatatlan. Fáj, úgy fáj a
Törvényed. Mért nem sír a kő?

Ha tudna sírni, biztos sírna,
Hogy van. Mert van, mért nem ujjong?
Füstölg a föld, s kifosztó kínba
Forrasztva olvaszt, kötve old.

Szerelmekben s fegyvert forgatva,
Halált gyakorló torna tart;
Hütlent játszunk száz-száz alakba,
S minden hullám egy ősi part.

S mert éltem hűen, már nem félek,
Csak fázom, mint ki meztelen,
S új lázban tárul régi kéjnek.
Ölelj, halál, s maradj velem.

Zágráb, 1946. március 17.

MEGLEPTÉL

Már-már az ember elfelejti,
Víz hogy lehel, fák boldog zöldjét,
Hogy kék az ég,
S hogy Isten csend.

Már-már az ember elfelejti.
Úgy nézek, mint ki emlékre lát,
Tapintá ujjam
Nap sugarát.

Hütöd két rossz, lázvert szemem,
Árnyék csókja, legédesebb.
Gyógyuljak meg,
Csend — meglepett lárma.

Nem is tudtam, mennyi a lárma
Fülemben és szememben.
Már-már az ember elfelejti,
Milyen, ha nem fájna.

Nem vágy dala egyetlen dal,
Lám, doboghat szív békét,
Csókolhat csendet,
És van, ó, van kék ég.

Zágráb, 1946. május 20.

HA EGYSZER MÉG

Ha egyszer még meglepne csendes óra,
Szelíd, mint nyárvégen bíborban
Halállal mászra készülő lombok —
Nem azt figyelned, mit s mit nem mondok,
Rám néznél csak, s látnád: szegény. Alkony van
És könny, ezt látnád. Látnád: vágya csavargója
Csúfolt kifosztottan, dideregve tűzők égnek,
Élő pellengér.
És látnál — ha látnál! — százszor tékozlót,
Látnád, hogy hasztalan vagyok hazug kifosztott,
Ki nem fogytam vágyból, kifogyni mégse tudtam.
Látnád: szegény. Mert oly tékozló, ki meg nem tér,
Megtérő nem lett és sosem lesz,
Kolduskinsét, vert szívét még egyre kínálja,
S hogy simogassák, nyújtja ősz kölyök fejét,
Örök szerelmes.
Vén tékozló fiú. Bizserget mindhalálig,
Hív, ami örvény, hív nem próbált úttalan út.
Nem habzsolt ajkaktól hegetlen seb szájam,
Égő tűz gyertya, vágytól láng tűz ujjam.
Nem oltja el bánat, vihar se, csók se, csak ég.
Minden valóból vágy, fényből sötét
Szólt el tékozlón és hűtelen;
Otthont pusztító hű álmával,
Nyíltan is hazug, rossz s mindig igaz.
Ha egyszer még meglepne csendes óra,
Szelíd, látnál. Látnál s tán megrémülnél,
S lehet, meg nem bocsátnál,
De látnád: korbácsos vágya kóbor fattya
Gyökeredzik hűbben minden boldog fáknál.

Zágráb, 1946. április—május

SZERESS

Láss belém. Nem mondom, hogy szívemben
Alvó gyermek boldog békéje leng,
Ó, nem! minden lakja, csak éppen semmi rend.
Szeress, kérlek, mert meg nem érdemlem.

Hogyha nem te, hát ki legyen erőm?
S ha még te sem, én magam hogy szeressem?
Ki az, aki engem el ne eressen,
Ha te sem ragyogsz rám hívón és merőn?

Nézem a tengert, s látlak megint csak téged.
Szeretnék lenni hold, mely simogat
Fénykönnyű kézzel, súgva titkokat,
És levette minden szemérmét és féket.

Opatija, 1946. szept. 11.

BOLDOGSÁG SZENT JOGÁTÓL...

Boldogság szent jogától senki el nem üthet,
Boldog én is, leszek én is boldog, s miért ne lennék,
Mikor e dús földön halál is csak virulni tanít,
S éltető nap, csillagok szép szeme beszélnek rá az élőt:
Szívd be mélyen az örömitalú levegőt, áldj, építs, szeress.

Boldog én is, leszek én is boldog, s miért ne lennék?
Csak épp egy szál, semmi, csak egy szál angyalka
Kell angyalok ama seregéből, mely, még emlékszem,
[csak úgy nyüzsgött
Ifjú útjaim mentén. Csak egy szál a seregéből, egy szál,
Hogy elhessentse nevető szárnyal lehetetlen,
[elfajzott sötétem,
És mint záporban mosdott akácfa derül ősi zöldben,
Derülve lássam egem, s hogy asztalomnál ülnek,
[de mind,
Kiknek ott a helye: így két testvérem meg
[báránka húgom,
Kikre ráfogják, hogy már nincsenek, mert holtak.

Lehetetlen, elfajzott sötétem, oszolj! S ím itt
[van apám is,
Ki ha próbált szigorú lenni, egy szómra velem
[nevetett magán
Szelíden, s anyám heves, fekete szeme süt rám sűrű, ősz
Szemöldök alól. Itt vannak ők, kiket mótelyezett
[képzeletem
Örökké úgy láttat: fegyveres, durva legények előttük,
S ők, a szelídek, félájultan szorongva szennyes,
[zsúfolt vagonban,
Fehér hajuknál fehérebb arccal, halálig
[értetlen riadtan --

Zápor ím elmúlt, friss zöldben derül, biztat az élet!
Én, a mindig rendetlen, csak keveset, nem várok
[semmi többet,
Épp csak a rendet. Azt, mi ígértetett, úgy,
[mint tanítottatt.
Boldogság szent jogától senki el nem üthet,
Boldog én is, leszek én is boldog, s miért ne lennék?
Leszek én is, csak épp szép karéjban lássam is, fogjam,
[mi bennem kerekül,
Küknek szívemben mindigre terítve, helyük
[hiába ne várjon,
Legyen, ami van. Mért csak szívemben ülnek
[halottak, élők együtt?
Hol késtek, elpártolt barátok? Helyetek hún vár vissza,
S ti mind, kiket szeretek, ha azt hitték, szűk nekik
[a hely együtt,
Most látjátok, tágas, nagy asztal, mindenki helye helyén
S feneketlen a hordó, akár a magas ég nevető kékje ---
Szerény vagyok én, csak az kell, ami van, ami lehet.
Csak az kell, hogy tűnj, vész már, káprázat,
[haragtajtékos lehetetlen.

Bled, 1947. július 3.

A TÓ

Mentek mellette ifjak és leányok,
Énekeltek éveik édes öröméről
Gondtalan bokákkal. Árnyak,
Parton tűnő alakjuk átsuhant a tavon.
Már messze járnak. A tó az elmúltak
S az ég csendjével magának maradt.

Bled, 1947. júl. 5.

LENIN SZAVA

Jóízű, mint a kenyér,
És szelíd, mint az anyánk tenyere,
És biztos magában, mint a nap az égen,
És nyílt, mint túltelt szívből kibuggyant szó.

Vannak, kiknek halálnál keserűbb,
Haragosabb minden fergetegnél,
Kérlelhetetlenebb, mint a hulló bomba,
Sötétség, átok, méreg, irtózat.

Mert éheseknek, mint a jó kenyér,
Mert pontos felelet, mint ital szomjasnak,
Mert egyszerű, mint a tiszta öröm,
Mert lefoghatatlan, mint téllal a tavasz,

És megmásíthatatlan, mint az utolsó szó,
És ahová ér, ígéret virágzik mostoha földön,
És ahol megáll, beteljesül, ami még sose volt,
És megtudja az ember: milyen szép az ember.

Vannak, kiknek ezért csúf a föld,
Elvázott remények hulláitól sötét,
Fenyegetés, hogy vidám anyák szülnék,
S száz véres határ száz boldog kapocs.

Hatalmas szó! Évezredek ökle döngette ki,
Évezredek rabjai börtönök kapuján,
S most édes ének, szabad, szakadatlan,
És lefoghatatlan, mint a megérkezett tavasz.

POÉMA A PÁTRÓL

Ha hallgatnék is, ha mind hallgatnánk, ott helyettünk még a kövek is egyet beszélnének.

Aki itt hazudni próbálna, ráolvasnák a hazugságot falu és város, hegyek és völgyek, úttalan erdők, árkok és folyók.

Itt, ebben az országban a kő is tanú: harcod tanúja, hűséged tanúja, hited tanúja — és erődé.

Itt, ebben az országban nincs az a szöglet, ahol Te nem indítottál fel szívet és gondolatot, ahol nem Te tanítottál meglátni testvért a testvérben, ölelni közeli s távoli testvért, ahol nem Te tanítottál irgalmatlan ököl-lel ütni, elszántan halni, elszántan élni, sohase félni, sose kifáradni, és mindig és mindig hinni.

Te, Te, a Párt.

Ha hallgatnék is, ha mind hallgatnánk, maga az, hogy vagyok, hogy vagyunk, nem egyet, nem Rólad beszél-e?

Lehetnék-e itt, ha Te nem lettél volna, ha Te nem volnál?

Lehetünk-e mások, mint hűek Tehozzád és Tőled elválaszthatatlanok, holott úgy élsz bennünk olthatatlanul, mint műben a mester, mint hő a napban s mint forradalom az élő gondolatban?

Itt ez országban minden gyűlöletet és gyanút szított, dühöt és pusztulást, csak átkot — s itt dühből és tűzből testvériség termett, népek áldott szerelme, szeretet lángja termett, mert Te teremtetted.

Halálból élet, sírásból bátorság, rabságból szabadság, megtiprott fűzöttből harcos és győző lett — ez történt, ezzé lettünk, mert Te a miénk voltál, mert mi a Tiéd lettünk,

Tiéd, Tiéd, ó, Párt!

Elfeledjem? Megtagadjam? Megtagadjam a fényt a szememben? Az erőt karomban? Szárnyát tépjem ki lelkemnek?

Gyűjthet zordonnál zordabb felleget kék egünkre vad szél, lehet még hegyeket is elmozdítani helyükből.

S aki hatalmas, haragját árnyékként boríthatja rá egész nagy országra,

Ámde nincs hatalom, mely meg nem törik, ha egyet akar: azt, hogy ne tudjam, amit tudok.

Amit tudok, azt tudom, s az ellen hiába szó, hiába szitok s minden egek dörgése.

Amit tudok, azt tudom, s még ha akarnám se tépheetem ki magamból.

Nincs, aki el tudná venni tőlem ezt, amit tudok.

Elfeledjem? Megtagadjam? Szavam csak szó maradna, hazug szó, s nem változna, hogy tudom,

Én, mi mind, a föld maga itt tudja, millió szem látta, millió kéz fogta, és látja és tapintja, millió tüdő lélegzi az életet, az újat, a merészet, a rettenthetetlen szépet,

Művünkben művedet, Párt.

Ez a mi földünk ma sem paradicsom, de a miénk.

Sok még a seb rajt, kezünk is sokszor még kontár, és sok jó még csak vágy.

De ami tegnap még csak szándék és vágy volt, ma már büszke valóság.

S így lesz holnapi tett, ami ma még csak szándék és vágy.

Mert ahogy tegnap tudtunk nem fukarkodni a vérrel, Ma se számoljuk orcánk verejtékét, s elmoszuk, moszuk,

Míg el nem tűnnek a mezsgyék a szántóföldjeinkről. Egyre sűrűbben szökkennek magasba gyárok kéményei,

Szaporodnak a hatalmas s kezünknek engedelmes baráti gépek,

Házakon, iskolákon új piros tetők nevetnek és a mindig diadalmasabb ének, a Terv győztes éneke, a Te éneked,

Milliók szívének szíve, szívé, ó, Párt.

Ki rád emel kezét, engem, minket, népünket üti arcul,

S csúfolja véren váltott jogunkat, jogunkat a jók, a jó harcosainak szeretetére.

Ki Téged gyaláz, az önmagát gyalázza, a jók harcának célját,

Ki Néked vet gáncot, a jövőnek állja útját,

A megállíthatatlannak, a biztosnak, kit senki meg nem ijeszthet.

A szép, a testvéri, a világot átfogó, népeket egygé ölelő jövő megy velünk, megy bennünk előre,

Ő, ő visszhangzik, ha ifjaink, lányaink tömött sorokban mennek földet felásni, síneket rakni, vetni, aratni, föld mélyéből szemet, ércet felhozni, s építeni új falvakat, új városokat,

Ő, ő, a jövő énekel itt, ha a csákányok zuhognak, a jövő énekel itt minden kalapácsütésben, s a fekete betűk rengetegéből s ezer és tízezer új könyvből a jövő világos szeme néz vissza itt tanuló férfi-, nő- és gyermekszemekbe.

S jelen és jövő neve e népnek nyelvén egy szó, egyetlen szó, mely egyszerre jelent nehéz harcot és boldog győzelmet.

Jelen s jövő neve a mi nyelvünkön: Párt.

1949. június

MÉLYSÉGEK FÖLÖTT

Néz a szem. Beléje senki se lát.
Mondhat sokat s mégis mindent elhallgat.
Szőlőszedő leányok éneke
S a meztelen talpak, mik a bort kitaposták:
Pincék hús mélyén pókhálós butéliák örök titka marad.

Néz a szem. Beléje senki se lát.
A tekintet néma, mint az ujjak,
Melyek a kedves édes testét, fegyver hideg vasát,
Mi mindent vágytak, fájtak, tapintottak!
Csendes, teljesen, teljesen csendes a tekintet.

Rejtett máglya hője. Titkos, mint zárnékat
Világtól elválasztó kőszívű falak.
S hallgat a tekintet, mint gyűrött ág,
Mely le, a múltba merült szobában magára maradt,
Hogy bús szeretők — még egy öleléssel — elbúcsúztanak.

Néz a szem. S benne, tenger mélye mélyébe
Temetett terembe, örök sötétbe hullt lomtár,
Tört hajók, roncsok, minden, mit osztott
És elvett és rontott — mit csak eléd agyalt az ős kontár,
Az élet — szörnyek is, mikkel rettentett

oldhatatlan súllyal hallgatnak benn, odalenn.
S mégse telik be, néz és egyre néz a szem.
S mert drága vértől piros kések pokla,
Martalóc tivornya süvít be álmodba,
Testvér! csók az, ha két tekintet bizón összeér,

Győztes zendülők csókja szakadék fölött.

Volosko, 1850. augusztus

SZÁMONKÉRÉS

I

Tájkép, mely fogy, mely elfogyott, belőle én,
Csak én maradtam meg. Én s felperzselt házak
Szagának emlékével kísértő régmúlt remény
Megcsúfolt árnya. Ó, apám, anyám, bátyám,
Öcsém s húgom! mind, mind elvesztettem,
De volt, de élt, mint élnek halhatatlan lázak,
Mint az a láz melyet titkos szó úgy szólít: élet —
Volt mégis élet, mert voltál remény,
S mi lettél? Szégyen, átkozott sötétség és mocsok,
Csillagból vágyak legszebbjének vádja,
Nem szárny, de súly, mocsár, mely óriás
És dögletes, sivár hazugság fészke, fullasztó gyalázat.
Sosem még, sosem még így nem csalt meg csillag!
Remény torz árnya. Hunyt szemem pilláin csontvázak
Nehéz emléke csügg: akasztott bajtársak bitón.
S ha felnyitom szemem, látom, ki mindent nem látok,
Tájkép, mely fogy, mely elfogyott, s mint szép virágok
Összel, hulltak le sárba szent, vérrel táplált csillagok.

II

Halál, meg újra és ismét halál. Meggyűlik.
Torlódik. Zúg. Álmatlan szél
Szakadatlan sanyargat fákat és tengert
S ágyában embert. Sebes minden rajtad,
Sziszegő kígyók megmártak

S a nevük: Nincs. Nincs. Nincs.
Nincs, mert kit megöltek: nincs,
S ki túlélte a megöltet s a megölteket,
Sírok halmán árván álló, az, csak az
Tudja, hogy malomkő súlya nyakon
Tehernek könnyebb, mint az a lerázhatatlan,
Mint az a szakadatlanul zajtalan Nincs.
Halál, meg újra és ismét halál. Dördülő déli fénynél
Diadalmasabb egykori fény kihűlt ürege.
A már megszólíthatatlant szólítod, s hiába.
Hiába szólongatod. Hiába szólsz. A Nincs válasza: nincs.
A Nincs nem lát, nem hall — csak te látod, hallod,
Látod, hogy mit nem látsz, s hallod, hogy néma lett.
S holtak hűlt helye könyörtelen, mint a gyémánt
[közöny,
Ó, mint a gyémánt közöny és az álmatlan éj.

Dubrovnik, 1951. szept. 27.

APÁM

A vers az vers, de van követel s van tartozik rovat,
s ez az élet. A vers az vers, s az élet az komoly,
szigorú és kemény, nem lágyul el és nem ismer tréfát.
Nem mondom, édes fiam, lehet, sőt hasznos, ha az ember
mellékesen és nem túlzottan szórakozik is:

a korcsolyázás például egészséges sport, s a versírás is,
a versírás is kellemes és nem ártalmas időtöltés.

Ha szabad óráidban üzöd, mért ne? Vannak,
vannak különböző passziók, amikben emberek kedvüket

[lelik,

a passziók! Úgy képzelem, az jó lehet, úgy értem,

[kellemes,

kellemes pauza, az kellemes lehet, s a célja biztosan az,
hogy az ember pihenten, friss erővel, komolyan folytassa.
a komoly életét, mely nem tud versekről s nem ismer

[tréfát.

Van követel s van tartozik rovat: ez az igazság,

s ez az igazi, s ezért az ember nem lehet eléggé

[elővigyázatos,

számító és ugyanakkor, adott esetben néha ez is kell:
megfontoltan bátor, ésszerű kockázattól vissza nem

[riadó.

Mert sokszor merni kell, hogy az ember nyermi tudjon.

A vers az vers. Az élet azonban, édes fiam, az élet!

Kellemetlenség és veszteség, sajnos, együtt járnak vele.

S épp ezért erélyesen, leleményesen és állhatatos

[komolysággal

dolgozni kell, szerezni, megalapozni a biztonságod úgy,
hogy, édes fiam, ha baj is érne, ne válthasson ki

[megrendülést.

Ez az. Ez a legfontosabb. A baj se lehessen baj.

A vers az vers, de van követel s van tartozik rovat,

s ami nem szoroz és nem oszt, az lehet ugyan, hogy
[mint kellem és szívügy van,
de az életben, mely nem ismer tréfát, édes fiam, nincs.

Meggyőződése volt, hogy ez a meggyőződése, s hogy csak fecseg vagy hazudik, aki mást mond,

csak épp lehet, hogy valaki, mint én is, még nem tanulta meg, azért apja az ember a fiának, hogy idejekorán óvja ábrándtól, és védtelenből felvértezetté tegye józansággal, a kemény és tapintható igazság tudásával.

Meggyőződése volt, hogy csak a józan, a kemény és tapintható igazság igaz és szükséges.

A meggyőződése szigorú volt, de ő maga — nem, nem láttam embert, nem láttam még egy embert, akinek oly kevés köze lett volna a meggyőződéséhez, mint neki, aki az apám volt,

s aki kevésbé idegen lett volna a komoly életben, melyben, azt hitte, ő hitte, hogy otthonosan mozog,

s hitte azért, mert nem is tudta, sohase tudta, hogy milyen az,

ha valaki a komoly életben csakugyan igazán otthonos.

Hontalan, aki honára esküszik! S bár elhiszi s magyarázza, hogy a tavasz is csak közgazdasági szempontból fontos,

öreg arca mosolyában annyi a napfény, hogy alig rügyező gyümölcsfáknak is tőle virágba kellene fakadni.

A szigorú életről szólt, s ha rám nézett, elfordítottam tekintetem, mert szégyellnem kellett magamat,

magas homloka alatt a két szomorú barna szeme nem is szem volt,

csak ellágyult, nézésbe öltözött gyengéd gyönyör, megindult, fényes és tartós simogatás,

engemet magam és minden rossz elől rejtegető.

Hosszú ujjai közt a tollal s kissé oldalt haitva feiét, hajszálfinom betűkkel úgy írta a kenderről s kócról, vételről s adásról az irodai leveleket,

mintha megilletődötten verseket írna, holott a vers az vers s az élet az komoly.

Ha igaz is volna, hogy a kiontott vér az égre kiált,
az ő kiontott vére akkor is hallgatna,
hallgatna, hallgat rémült csodálkozással, a csodál-
kozással,
melytől megdermed a sikoly, mielőtt még áttörne az
árva magányon,
az ő magányán, mely számomra hallhatóan mindig is
hallgatott a betűi, a hangja, az arca, a mosolya és a
szeme
és a félreértés mögött, melyben élt.

1957

A SZERENCSE ELÉGIÁJA

Ó, ha énekelni tudnék! ha tudnék, ahogy nem tudok!
torkomból létrát énekelnék ki, égis érőt és bárányszemű angyalokat

rája, s énekelnék addig, míg csak szavamra le nem ereszkednének

dehosszad, Kedves, hogy letöröljék arcodról a keserű okosság évgyűrűit,

s csilingelne a nevetésed, mint verőfényben a tiszta vizek fodrai.

Vén nyakigláb ember, hej, táncolni ha tudnék úgy, ahogy nem tudok

— s ha felejtetni úgy tudnék, ahogy tudni soha meg nem tanultam —,

bizony eltáncolnám neked, fejem hátraszegve, súlytalan vállal,

földet épp csak érintő friss lábbal, bizony így vénen is eltáncolnám

a felejtés, a mindig előlről kezdés, a fennen lebegő szitakötő-

lelkem, eltáncolnám előtted, érted a gondtalan, a mindig új pillanat fénylő csodáját,

én, a szerencsés, aki, lám, túlélte két világvészes háborút,

köztük forradalmat, fehér terrort, hosszú, hosszú hazátlan bujdosást,

s még a Népek örült Tanítója, a veszett nagy bajuszú vad

árménykában is megmaradt épnek és énnék. Szerencsém, dicsérlek, holtomig dicsérlek,

dicsérnélek. De bátyám és én, a nagyfiúk s húgom és kisöcsém, a kicsik,

négyen voltunk kerek egy világ. Négyen. S ma négyen emlékeznénk

Rozálra, a kicsi gombosi szolgálólányra, frissen kiváltott cselédkönyvvvel, kezében apró batyuval szegődött el hozzánk, az apatini nagykapus úri házba, maga is riadt gyerek a gyerekek mellé.

S ha vacsora után a naccsága és az úr sorba megsimogatták s megcsókolták a gyerekeket, bennünket,

s elmentek a híres Lindenmayer vendéglőbe, Rozál vigyázott ránk,

ő fektetett ágyba, betakart, s mezítláb és bő, piros alsószoknyában velünk maradt, a négy gyerekkel a négy ágygal. Rozál vigyázott ránk. Székre állt, hogy mélyen lecsavarja a függő petróleumlámpa lángját,

s a homályban s a hirtelen csendben Rozál is titkon szorongva nézte, hogy a falon mint inganak és nőnek az árnyak. S kint a sötétben a szélről zörgött az ablak, s az udvarban mántha zúgolódnának a fák.

A függőlámpa lángja már csak méccsé vált, és Rozál rámeredve, suttogva kísértetekről mesélt.

„Bizisten, igaz, bizisten, hisz egész Gombos tudja. Úgy, úgy, ahogy mondom.”

(Sugdosott a hazajáró lélekről, a szép szál gombosi legényről, táncban érte a kés halálos szúrása. De a kiontott vér az égre kiált. S a szépen faragott nyelvű, amerikai, hosszú, éles késsel szívében lett hazajáró lélek, s meg-megkopogtatta pont éjfélkor a hűtlen szeretője ablakát — áll még ma is Gomboson az a ház, tulajdon szemével láthatja mindenki —, kopogtatta nap nap után éjfélkor ablakát, míg aztán el is vette magához, maga mellé tette a sírba — a lány sikolyát a temetőből még a Dunán is hallották a halászok.)

Beszélt Rozál, s el-elszorult a torka. Kint a sötétben s fönt a padláson lidércek lépkedtek, s a meg-megroppanó, lehallatszó neszekben fogukat fenték settengő rémek. Tőlük nem véd meg nagykapu, bezárt ajtó, se retesz, se semmi lakat, egyesegyedül angyalok serege, hogyha vi-

gyázva őrt áll, angyal, jó angyal, őrizz meg minket!
S a bátyám, a húgom, a kisöcsém és én, mi moccanni
se mertünk.

Rozál ült a mécsnyi lámpa alatt a szoba közepén, őt
néztük. S ő is fülelt, mint mi, a veszélyes csendre.

S én vártam, hogy induljon mezítláb és lábujjhegyen
ágytól ágyig,

míg legelőbb kisöcsém, majd bátyám s húgom is
sorban el nem aludtak.

Akkor én szepegeve felsírtam, míg csak tüstént fölém
nem hajolt, és szorító karokkal nevetve nem ölelt édes,
égetett mandula illatú kemény melléhez,

s huncutul, mintha csiklandának, s maga is álmosan
súgta:

Csitt,

aludj, édes komiszom — s nevetett egyre. Tán mégis
inkább a napfényben hitt és nem a rémekben, amikről
titokban, nekünk cinkosoknak — a naccsága s az úr meg
ne tudja! — borzadozva mesélt.

Hajdani kicsi Rozál, élsz-e? Kék-e még a szemed?

Vagy talán nem jól emlékszem, nem is volt kék?
Mulaszt az ember!

Elfelejtettem megkérdezni három testvéremet, hogy
jól emlékszem-e, csakugyan kék volt-e a piros alsószok-
nyás kicsi Rozál szeme?

Mulaszt az ember! Nem tudhatom meg, soha többé
biztosan tudni nem fogom.

Nincs már meg a bátyám, nincs már meg a húgom,
nincs már meg az öcsém, nevükre is alig emlékszik
már más, mint én. Porrá lettek a farkas halál vad fog-
sorai közt.

Csak magamagamat faggathatom. Magamat, a szeren-
csést, az egyetlen emlékezőt, hajdani kerek egy világból
letört, vénhedt csonk, szerencsés én, meg csak én ma-
radtam.

Ó, ha énekelni tudnék! ha tudnék, ahogy nem tudok!

Látod, Egyetlen Kedves, ha énekelni tudnék, ó, hogy
énekelnék!

de hogy daloljon az, aki szerencsés, és annyi sírra mered, látod, Egyetlen Kedves, lehúzza az ember vállát, ha nincs kit faggatnia,

lehúzza az ember vállát, ha emléket már csak magából idézhet.

Hiába voltunk négyen — Artur, Boriska, Gyula és én —, s hiába voltunk hatan — mert volt nekünk apánk is és anyánk —,

hiába, immár egy szál szerencsés, egymagam tudom csak, hogy nincsenek többé.

Kérésre, sírásra süket, mulató hóhérok parancsolták, s úgy mentek sárgán, sírva s kinevetve a halálba, neked édesek, ketten, ütlegelt, taszított, ámulva rémült öregek.

Ó, Rozál, hajdani, talán mégis kék szemű, kicsi pesztonka és minden más szentek,

a kiontott vér dehogyis kiált az égre, hallgat a kiontott vér,

mint maga ez az iszákos, aki még csak nem is cudar, csak föld.

Látod, Egyetlenem, ahogy fogynak az évek, egyre több a kegyetlen csoda, egyre kegyetlenebbek a csodák, a szerencse csodája.

Soha már nem csattan fel többé a Rozál huncut nevetése.

Fogynak az évek. Egyre nagyobb, egyre komorabb az én csodálkozásom.

A mesebeli rémek, amikkel egykor iszonyodva álmodtam, és amik egvkor, ébredés után, csak fényesebbé tették a szemembe sütő napot,

a rémek többé már nem szétfosló káprázat. Egy tálból esznek velem,

s mint éber ujjammal az asztal lapját, úgy tapintom őket, kezem mozgásában a súlyuk, szememben laknak,

és a betüket rovó tollam árnyékában a villanyfénynél a sima papíron.

Ó, a csoda! Egyre több a kegyetlen csoda
és az elviselhetetlen, amivel a szerencsés nyomorultak
úgy megfér, mintha sose látott volna feléje táruló, ége-
tett mandula illatú, jól szorító, rossz elől, mintha a rossz
csak tréfa volna, nevetve rejtő kicsi Rozált, bátor rozáli
karokat.